TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2016. gada 27. oktobrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — LESD 18. un 45. pants — Migrējošu darba ņēmēju sociālais nodrošinājums — Regula (EEK) Nr. 1408/71 — 3. un 94. pants — Regula (EEK) Nr. 859/2003 — 2. panta 1. un 2. punkts — Vecuma apdrošināšana un apdrošināšana nāves gadījumam — Bijušie jūrnieki, kas ir trešās valsts, kura 1995. gadā kļuvusi par Eiropas Savienības dalībvalsti, pilsoņi — Tiesību uz vecuma pabalstiem liegšana

Lieta C-465/14

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Centrale Raad van Beroep* (Sociālā nodrošinājuma un civildienesta lietu apelācijas tiesa, Nīderlande) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2014. gada 6. oktobrī un kas Tiesā reģistrēts 2014. gada 9. oktobrī, tiesvedībā

Raad van bestuur van de Sociale verzekeringsbank

pret

F. Wieland ,

H. Rothwangl .

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: Tiesas priekšsēdētāja vietnieks A. Ticano [*A. Tizzano*], kas pilda pirmās palātas priekšsēdētāja pienākumus, tiesneši M. Bergere [*M. Berger*] (referente), E. Borgs Bartets [*A. Borg Barthet*], S. Rodins [*S. Rodin*] un F. Biltšens [*F. Biltgen*],

ģenerāladvokāte E. Šarpstone [*E. Sharpston*],

sekretāre M. Ferreira [*M. Ferreira*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2015. gada 16. septembra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Raad van bestuur van de Sociale verzekeringsbank* vārdā – *H. van der Most* un *T. Theele*, pārstāvji,

— Spānijas valdības vārdā – *M. García-Valdecasas Dorrego*, pārstāve,

— Nīderlandes valdības vārdā – *M. Noort*, *M. Bulterman* un *H. Stergiou*, pārstāves,

— Eiropas Komisijas vārdā – *D. Martin* un *G. Wils*, pārstāvji,

* * Tiesvedības valoda – holandiešu.

noklausījusies ģenerāladvokātes secinājumus 2016. gada 4. februāra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt LESD 18. un 45. panta 2. punktu, Padomes 1971. gada 14. jūnija Regulas (EEK) Nr. 1408/71 par sociālā nodrošinājuma shēmu piemērošanu darbiniekiem, pašnodarbinātām personām un viņu ģimenes locekļiem, kas pārvietojas Kopienā, redakcijā, kas grozīta un atjaunināta ar Padomes 1996. gada 2. decembra Regulu (EK) Nr. 118/97 (OV 1997, L 28, 1. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 13. aprīļa Regulu (EK) Nr. 647/2005 (OV 2005, L 117, 1. lpp.) (turpmāk tekstā – "Regula Nr. 1408/71"), 3. un 94. pantu, kā arī Padomes 2003. gada 14. maija Regulas (EEK) Nr. 859/2003, ar ko Regulas Nr. 1408/71 un Regulas (EEK) Nr. 574/72 noteikumus attiecina arī uz tiem trešo valstu pilsoņiem, uz kuriem minētie noteikumi neattiecas tikai viņu valstspiederības dēļ (OV 2003, L 124, 1. lpp.), 2. panta 1. un 2. punktu.

2 Šis lūgums tika iesniegts saistībā ar diviem atsevišķiem strīdiem starp *Raad van bestuur van de Sociale verzekeringsbank* (Sociālā nodrošinājuma bankas valde; turpmāk tekstā – "*SVB*") un *F. Wieland* un *H. Rothwangl* par *SVB* atteikumu piešķirt viņiem vecuma pensiju.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Regula Nr. 1408/71

3 Regulas Nr. 1408/71 preambulas pirmajā apsvērumā ir noteikts:

"[..] noteikumi par valstu sociālā nodrošinājuma tiesību aktu koordinēšanu attiecas uz to darba ņēmēju brīvu pārvietošanos, kuri ir dalībvalstu pilsoņi, un tiem būtu jāsekmē viņu dzīves līmeņa paaugstināšana un nodarbinātības nosacījumu uzlabošana."

4 Šīs regulas 1. pants ir formulēts šādi:

"Šajā regulā:

a) "darbinieks" un "pašnodarbināta persona" [..] nozīmē:
   i) jebkura persona, kas obligāti vai brīvprātīgi ir apdrošināta pret viena vai vairāku veidu gadījumiem, uz kuriem attiecas darbinieku vai pašnodarbināto personu sociālā nodrošinājuma programma [..]

[..]

j) "tiesību akti" attiecībā uz katru dalībvalsti nozīmē likumus un citus normatīvos aktus, kā arī visus pārējos pastāvošas vai turpmākas ieviešanas pasākumus, kas attiecas uz tām sociālā nodrošinājuma jomām un sistēmām, ko aptver 4. panta 1. un 2. punkts. [..]

[..]

r) “apdrošināšanas laika posmi” nozīmē iemaksu laika posmus vai darba laika posmus darbinieka vai pašnodarbinātas personas statusā, kas par apdrošināšanas laika posmiem definēti vai atzīti tajos tiesību aktos, saskaņā ar kuriem tie tika pabeigti vai uzskatīti par pabeigtiem, un visus tos laika posmus, kas uzskatāmi par tādiem, ja minētajos tiesību aktos tie uzskatīti par līdzvērtīgiem apdrošināšanas laika posmiem, laika posmus, kas pabeigti saskaņā ar valsts civildienesta ierēdņu īpašo sistēmu, arī uzskata par apdrošināšanas laika posmiem;

[..]

sa) “dzīvesvietas laika posmi” nozīmē laika posmus, kas par tādiem definēti vai atzīti tajos tiesību aktos, saskaņā ar kuriem tie tika pabeigti vai ir uzskatāmi par pabeigtiem;

[..].”

5 Minētās regulas 2. panta “Personas, uz kurām attiecas regula” 1. punktā ir noteikts:

“Šī regula attiecas uz darbiniekiem vai pašnodarbinātām personām, un uz studentiem, uz kuriem attiecas vienas vai vairāku dalībvalstu tiesību akti, un kuri ir kādas dalībvalsts pilsoņi, vai kuri ir bezvalstnieki vai bēgļi, kas dzīvo kādā dalībvalstī, kā arī viņu ģimenes locekļi vai viņus kā apgādniekus zaudējušie ģimenes locekļi.”

6 Minētās direktīvas 3. panta “Vienāda attieksme” 1. punktā ir noteikts:

“Ievērojot šīs regulas īpašos noteikumus, uz personām, uz kurām attiecas šī regula, attiecas tie paši pienākumi un tie paši pabalsti saskaņā ar jebkuras dalībvalsts tiesību aktiem, kas attiecas uz šīs valsts pilsoņiem.”

7 Saskaņā ar Regulas Nr. 1408/71 4. panta “Jautājumi, uz kuriem attiecas šī regula” noteikumiem:

“1. Šī regula attiecas uz visiem tiesību aktiem, kuri skar šādas sociālā nodrošinājuma jomas:

[..]

b) invaliditātes pabalsti, to skaitā pabalsti, kuru uzdevums ir saglabāt vai uzlabot pelnītspēju;

c) vecuma pabalsti;

[..].”

8 Šīs regulas 13. panta “Vispārīgi noteikumi” 2. punktā ir paredzēts:

“Ievērojot 14. līdz 17. pantu:

[..]

c) darbinieks, kas strādā uz kuģa, kurš kuģo ar kādas dalībvalsts karogu, ir pakļauts šīs dalībvalsts tiesību aktiem;

[..].”

9 Šīs pašas regulas 44. panta "Vispārīgi noteikumi pabalstu piešķiršanai, ja uz darbinieku vai pašnodarbinātu personu ir attiekušies divu vai vairāku dalībvalstu tiesību akti" 1. punktā ir noteikts:

"Tāda darbinieka vai pašnodarbinātas personas tiesības uz pabalstiem, uz ko ir attiekušies divu vai vairāku dalībvalstu tiesību akti, vai viņu kā apgādnieku zaudējušo tiesības uz pabalstiem nosaka saskaņā ar šo nodaļu."

10 Atbilstoši Regulas Nr. 1408/71 45. pantam kompetentajai iestādei pieteicēja dalībvalstī ir jāņem vērā apdrošināšanas vai dzīvesvietas laikposmi, kas pabeigti saskaņā ar citu dalībvalstu tiesību aktiem. Gadījumos, kad kompetentajai iestādei ir pienākums aprēķināt maksājumus, pamatojoties uz uzkrātajiem apdrošināšanas vai dzīvesvietas laikposmiem saskaņā ar 45. pantā minētajiem noteikumiem, piešķiramos vecuma pensijas pabalstus aprēķina saskaņā ar šīs regulas 46. panta 2. punktu.

11 Minētās regulas 94. panta "Pārejas noteikumi darbiniekiem" 1. un 2. punktā ir noteikts:

"1. Saskaņā ar šo regulu nevar iegūt tiesības attiecībā uz laika posmu pirms 1972. gada 1. oktobra vai pirms dienas, kad tā stājusies spēkā attiecīgajā dalībvalstī vai kādā šīs valsts teritorijas daļā.

2. Visus apdrošināšanas laika posmus un, attiecīgā gadījumā, visus nodarbinātības vai dzīvesvietas laika posmus, kas pabeigti saskaņā ar kādas dalībvalsts tiesību aktiem pirms 1972. gada 1. oktobra vai pirms tās spēkā stāšanās dienas šajā dalībvalstī vai kādā tās teritorijas daļā, ņem vērā, lai noteiktu tiesības uz pabalstiem, kas iegūtas saskaņā ar šo regulu."

Regula Nr. 859/2003

12 Regulas Nr. 859/2003 1. pantā ir noteikts:

"Saskaņā ar noteikumiem šīs regulas pielikumā Regulas (EEK) Nr. 1408/71 un Regulas (EEK) Nr. 574/72 noteikumi attiecas uz tiem trešo valstu pilsoņiem, uz kuriem tie netika līdz šim attiecināti tikai viņu valstspiederības dēļ, kā arī uz viņu ģimenēm un pārdzīvojušiem tuviniekiem, ja vien viņi likumīgi dzīvo dalībvalsts teritorijā un visādā ziņā nav saistīti tikai ar vienu dalībvalsti."

13 Atbilstoši Regulas Nr. 859/2003 2. panta 1. un 2. punktam:

"1. Šī regula nenosaka tiesības attiecībā uz laikposmu pirms 2003. gada 1. jūnija.

2. Nosakot tiesības, kas iegūtas saskaņā ar šīs regulas noteikumiem, ņem vērā jebkuru apdrošināšanas laiku un attiecīgā gadījumā jebkuru nodarbinātības, pašnodarbinātības vai pastāvīgās uzturēšanās laiku, kas reģistrēts atbilstīgi dalībvalsts tiesību aktiem pirms 2003. gada 1. jūnija."

Nīderlandes tiesības

14 *Algemene Ouderdomswet* (Likums par vecuma pensiju vispārējo sistēmu, *Stb*. 1956, Nr. 281.; turpmāk tekstā – "*AOW*"), redakcijā, kas ir piemērojama pamatlietas faktiem, 2. pantā ir noteikts:

"Iedzīvotājs šā likuma izpratnē ir persona, kurai Nīderlandē ir dzīvesvieta."

15 *AOW*, redakcijā, kas bija spēkā līdz brīdim, kad stājās spēkā 1965. gada 30. jūlija likums (*Stb*. 347, Nr. 882), 3. pantā bija noteikts:

"1. Personas [..] dzīvesvieta ir nosakāma atbilstoši apstākļiem.

[..]

3. 1. punkta piemērošanas nolūkā attiecībā uz kuģa apkalpi kuģi un gaisa kuģi, kuriem piederības osta ir Nīderlandē, tiek uzskatīti par [Nīderlandes] Karalistes daļu."

16 *AOW* 3. pants, redakcijā, kas izriet no 1965. gada 30. jūlija likuma, ir izteikts šādi:

"1. Personas [..] dzīvesvieta ir nosakāma atbilstoši apstākļiem.

2. 1. punkta piemērošanas nolūkā attiecībā uz kuģa apkalpi kuģi un gaisa kuģi, kuriem piederības osta ir Nīderlandē, tiek uzskatīti par [Nīderlandes] Karalistes daļu.

[..]"

17 *AOW* 6. pantā, redakcijā, kas izriet no 1962. gada 25. maija likuma, (*Stb*. 1962, 205. lpp.) un kas stājās spēkā ar atpakaļejošu datumu 1959. gada 1. oktobrī, bija noteikts:

"1. Par apdrošinātu atbilstoši šā likuma noteikumiem ir uzskatāma persona, kas ir vecāka par 15 gadiem un vēl nav sasniegusi 65 gadu vecumu, ja:

a) tā ir iedzīvotājs;

[..]

4. No pirmā punkta noteikumiem var atkāpties ar vispārēju administratīvu pasākumu vai atbilstoši tam:

a) attiecībā uz ārvalstniekiem;

b) attiecībā uz personām, kurām ir piemērojama līdzīga shēma ārpus Nīderlandes;

c) attiecībā uz personām, kuru dzīvesvieta valstī ir tikai uz laiku vai kuri strādā valstī tikai uz laiku;

d) attiecībā uz personu, kuras minētas šā punkta b) un c) apakšpunktā, laulātajiem un pārējiem mājsaimniecības locekļiem [..];

e) attiecībā uz pilsoņiem, [kuri nav apdrošināti atbilstoši šim likumam] atbilstoši nolīgumam vai sociālā nodrošinājuma shēmai, kas piemērojama starp Nīderlandi un vienu vai vairākām citām valstīm."

18 *AOW* 6. pants, redakcijā, kas izriet no 1965. gada 30. jūlija likuma, ir izteikts šādi:

"1. Par apdrošinātu atbilstoši šā likuma noteikumiem ir uzskatāma persona, kas ir vecāka par 15 gadiem un vēl nav sasniegusi 65 gadu vecumu, ja:

a) tā ir iedzīvotājs;

[..]

3. No pirmā punkta noteikumiem var atkāpties ar vispārēju administratīvu pasākumu vai atbilstoši tam:

a) attiecībā uz ārvalstniekiem;

b) attiecībā uz personām, kurām piemērojams līdzīga citas Nīderlandes daļas, citas valsts vai citas starptautiskas organizācijas shēma;

c) attiecībā uz personām, kuru dzīvesvieta valstī ir tikai uz laiku vai kuri strādā valstī tikai uz laiku;

d) attiecībā uz personu, kuras minētas šā punkta a), b) un c) apakšpunktā, laulātajiem un pārējiem mājsaimniecības locekļiem;

e) attiecībā uz pilsoņiem, kuri nav apdrošināti atbilstoši šim likumam saskaņā ar nolīgumu vai sociālā nodrošinājuma shēmu, kas noslēgta starp Nīderlandi un vienu vai vairākām citām valstīm."

19 Atbilstoši *AOW* 7. pantam, redakcijā, kas piemērojama pamatlietas faktiem:

"Saskaņā ar šo likumu tiesības uz vecuma pensiju ir personām, kuras:

a) ir sasniegušas 65 gadu vecumu un

b) kuras saskaņā ar šo likumu ir bijušas apdrošinātas no dienas, kad tās sasniedza 15 gadu vecumu, līdz dienai, kad tās kļuva 65 gadus vecas."

20 Pamatojoties uz *AOW* 6. pantu, pēc tam tika pieņemti vispārējie administratīvie pasākumi, tostarp – attiecībā uz pamatlietā aplūkotajiem laikposmiem – 1959. gada 10. jūlija *Besluit uitbreiding en beperking kring verzekerden volksverzekeringen* (Lēmums par sociāli apdrošināto personu loka paplašināšanu un ierobežošanu) (*Stb*.1959, Nr. 230, turpmāk tekstā – "Karaļa dekrēts Nr. 230") un 1963. gada 1. janvāra *Besluit uitbreiding en beperking kring verzekerden volksverzekeringen* (Lēmums par sociāli apdrošināto personu loka paplašināšanu un ierobežošanu) (*Stb*. 1963, Nr. 24; turpmāk tekstā – "Karaļa dekrēts Nr. 24").

21 Karaļa dekrēta Nr. 230 2. panta ievadteikumā un k) punktā, kā arī Karaļa dekrēta Nr. 24 2. panta ievadteikumā un k) punktā ir identiski noteikts:

"[..] atkāpjoties no [*AOW*] 6. panta 1. punkta, Likuma par pārdzīvojušo laulāto un bāreņu vispārējo apdrošināšanu 7. panta un Vispārējā ģimenes pabalstu likuma 6. panta, nav apdrošināts:

[..]

k) ārvalstnieks, kas pieder pie tāda kuģa apkalpes, kura piederības osta ir Nīderlandes teritorijā, kamēr viņš uzturas uz šā kuģa."

22 Karaļa dekrēta Nr. 24 2. panta k) punkts pēc tam, kad tajā izdarīti grozījumi ar 1965. gada 11. augusta lēmumu (*Stb*. 373), ir kļuvis par 2. panta m) punktu.

23 Atbilstoši *AOW* 16. panta 1. punktam, redakcijā, kas piemērojama pamatlietas faktiem, vecuma pensija sākas pirmajā tā mēneša dienā, kurā attiecīgā persona atbilst tiesību uz šādu pensiju nosacījumiem.

Pamattiesvedības un prejudiciālie jautājumi

24 *F. Wieland* ir dzimis 1943. gada 20. martā Austrijā un kopš dzimšanas ir Austrijas pilsonis. No 1962. gada 11. oktobra līdz 1966. gada 7. martam viņš strādāja uz kuģiem, kas pieder *Holland-Amerika Lijn* (turpmāk tekstā – "*HAL*"), atbilstoši Nīderlandes tiesībām reģistrētai sabiedrībai, kas nodrošina jūras satiksmi starp Nīderlandi un Amerikas Savienotajām Valstīm.

25 1966. gadā *F. Wieland* pārcēlās uz Amerikas Savienotajām Valstīm, kur 1969. gada 29. augustā ieguva ASV pilsonību un līdz ar to zaudēja Austrijas pilsonību.

26 2008. gada aprīlī *F. Wieland* lūdza *SVB* viņam maksāt vecuma pensiju no viņa sešdesmit piektās dzimšanas dienas datuma.

27 Ar 2008. gada 15. aprīļa lēmumu *SVB* noraidīja šo lūgumu, pamatojot ar to, ka laikposmā no 15. līdz 65. dzimšanas dienai *F. Wieland* nav bijis apdrošināts atbilstoši *AOW*. 2008. gada 3. oktobrī attiecīgā persona informēja *SVB*, ka no šā datuma viņa pamata dzīvesvieta ir bijusi Austrijā.

28 *H. Rothwangl* ir dzimis 1943. gada 7. decembrī, un viņam ir Austrijas pilsonība. No 1962. gada 6. novembra līdz 1963. gada 23. aprīlim viņš strādāja uz *HAL* piederošajiem kuģiem.

29 2009. gada 12. janvārī *H. Rothwangl* lūdza *SVB* viņam maksāt vecuma pensiju. Šajā datumā viņš dzīvoja Austrijā, valstī, kurā atbilstoši *SVB* datiem viņš bija tiesiski apdrošināts pret vecuma risku 496 mēnešu laikposmā kopumā no 1958. gada aprīļa līdz 1998. jūlijam.

30 *H. Rothwangl* kopš 1998. gada 1. marta ir saņēmis Austrijas darbnespējas pensiju (*Erwerbsunfähigkeitspension*) un kopš 1998. gada 1. septembra – Šveices invaliditātes pensiju. Turklāt no 1998. gada 29. novembra līdz 2008. gada 1. decembrim viņš ir saņēmis pabalstu atbilstoši *Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering* (Likums par apdrošināšanu darbnespējas gadījumos) par summu EUR 1,08 bruto dienā.

31 Ar 2009. gada 26. maija lēmumu *SVB* atteicās piešķirt lūgto vecuma pensiju *H. Rothwangl*, pamatojot ar to, ka laikposmā no 15. līdz 65. dzimšanas dienai viņš nav bijis apdrošināts atbilstoši *AOW*.

32 Gan *F. Wieland*, gan *H. Rothwangl* veiksmīgi pārsūdzēja šos *SVB* lēmumus *Rechtbank Amsterdam* (Amsterdamas tiesa, Nīderlande). *SVB* iesniedza apelācijas sūdzību iesniedzējtiesā.

33 Lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu *Centrale Raad van Beroep* (Sociālā nodrošinājuma un civildienesta lietu apelācijas tiesa, Nīderlande) atsaucas uz ECT 2002. gada 4. jūnija spriedumu *Wessels-Bergervoet* pret Nīderlandi (CE:ECHR:2002:1112JUD003446297), kurā ECT nosprieda, ka Nīderlandes iestādes lēmums, pamatojoties uz *AOW*, maksāt precētai sievietei tikai samazinātu vecuma pensiju ir Romā 1950. gada 4. novembrī parakstītās Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (turpmāk tekstā – "ECPAK"), lasot to kopsakarā ar Parīzē 1952. gada 20. martā parakstīto ECPAK Papildprotokola 1. pantu, 14. panta pārkāpums.

34 Iesniedzējtiesa paskaidro, ka, lai gan Nīderlandes tiesas gadījumos, kad ir tikušas apšaubītas jūrnieku tiesības uz vecuma pensiju, ir piemērojušas ECT motivāciju 2002. gada 4. jūnija spriedumā lietā *Wessels-Bergervoet* pret Nīderlandi (CE:ECHR:2002:1112JUD003446297), tā tomēr uzskata, ka *F. Wieland* un *H. Rothwangl* situācija atšķiras no šiem gadījumiem un ka atšķirīga attieksme pilsonības dēļ, ko Nīderlandes kompetentās iestādes ir pielietojušas pamatlietās, ņemot vērā ECPAK 14. pantu, ir attaisnota. Tā prāto, vai šajās lietās var būt nozīme Regulai Nr. 1408/71, lasot to kopsakarā ar Regulu Nr. 859/2003, kā arī ar LESD 18. un 45. pantu.

35 Kas attiecas uz *H. Rothwangl*, šī tiesa uzskata, ka viņa [pagājušā gadsimta] 60. gados veikto profesionālo darbību dēļ viņš šobrīd būtu jāklasificē kā darba ņēmējs ne tikai LESD, bet arī Regulas Nr. 1408/71 izpratnē. Turklāt tā uzskata, ka tas, ka attiecīgajai personai laikposmā, kad tā bija nodarbināta *HAL*, no 1962. gada 6. novembra līdz 1963. gada 23. aprīlim nebija nevienas dalībvalsts pilsonības, neliedz piemērot šo regulu šajā laikposmā veiktajām profesionālajām darbībām, jo *H. Rothwangl* atbilst pilsonības nosacījumam, ko paredz šī regula, tādēļ ka Austrijas Republika pievienojās Eiropas Savienībai 1995. gada 1. janvārī.

36 Iesniedzējtiesai ir šaubas par to, vai laikposms, kurā *H. Rothwangl* strādāja par jūrnieku *HAL*, ir jāuzskata par apdrošināšanas laikposmu Regulas Nr. 1408/71 94. panta 2. punkta izpratnē. Šajā ziņā tā uzskata, ka ir jāņem vērā LESD 18. un 45. pants, kā arī Regulas Nr. 1408/71 3. pants.

37 Kas attiecas uz *F. Wieland*, iesniedzējtiesa šaubās, vai atbildei uz jautājumu par Regulas Nr. 1408/71 piemērojamību būtu jābūt tādai pašai, kāda tika sniegta *H. Rothwangl* gadījumā, ņemot vērā to, ka darba ņēmēju brīva pārvietošanās nav piemērojama trešo valstu pilsoņiem un ka *F. Wieland* kopš 1969. gada 29. augusta vairs nav Austrijas pilsonis.

38 Šādos apstākļos *Centrale Raad van Beroep* (Sociālā nodrošinājuma un civildienesta lietu apelācijas tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai Regulas Nr. 1408/71 3. pants un 94. panta 1. un 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka šīs normas liedz atteikt vecuma pensiju bijušajam jūrniekam, kas ir piederējis pie kuģa apkalpes ar piederības ostu kādā dalībvalstī, kam nav bijusi dzīvesvieta uz sauszemes un kas nav bijis nevienas dalībvalsts pilsonis, pēc tam, kad valsts, kuras pilsonis jūrnieks ir, bija pievienojusies Savienībai (tās juridiskajai priekštecei) vai šai valstij bija kļuvusi saistoša Regula Nr. 1408/71, pamatojot tikai ar to, ka (apgalvotās) apdrošināšanas laikposmā šis bijušais jūrnieks nebija (pirmās minētās) dalībvalsts pilsonis?

2) Vai LESD 18. un 45. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj tādu dalībvalsts tiesisko regulējumu, atbilstoši kuram uz jūrnieku, kas ir piederējis pie kuģa apkalpes ar piederības ostu šajā dalībvalstī, kam nav bijusi dzīvesvieta uz sauszemes un kas nav bijis nevienas dalībvalsts pilsonis, netika attiecināta vecuma pensijas apdrošināšana, lai gan atbilstoši šim regulējumam par apdrošinātu tiek uzskatīts jūrnieks, kas ir tās dalībvalsts pilsonis, kurā kuģim ir piederības osta, un kas citādi ir tādos pašos apstākļos, ja valsts, kuras pilsonis ir pirmais minētais jūrnieks, pensijas noteikšanas brīdī ir pievienojusies Savienībai (tās likumīgajai priekšgājējai) vai starplaikā Regula Nr. 1408/71 ir kļuvusi saistošai šai valstij?

3) Vai uz pirmo un otro jautājumu tāpat ir jāatbild attiecībā uz (bijušo) jūrnieku, kas savas nodarbinātības laikā ir bijis tādas valsts pilsonis, kura vēlāk pievienojās Savienībai (tās juridiskajai priekšgājējai), bet kas pievienošanās brīdī vai brīdī, kad šai valstij kļuva saistoša Regula Nr. 1408/71, un brīdī, kad tika iesniegts pieteikums par vecuma pensiju, nebija nevienas dalībvalsts pilsonis, kam atbilstoši Regulas Nr. 859/2003 1. pantam tomēr ir piemērojama Regula Nr. 1408/71?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Ievada apsvērumi

39 Jākonstatē, ka laikā, kad *F. Wieland* un *H. Rothwangl* bija nodarbināti *HAL*, dalībvalstu sociālā nodrošinājuma režīmu koordinēšanu attiecībā uz migrējošiem darba ņēmējiem Eiropas Ekonomikas kopienas līmenī regulēja Padomes 1958. gada 25. septembra Regula Nr. 3 par migrējošo darbinieku sociālo nodrošinājumu (OV 1958, 30, 561. lpp.). Šī regula tomēr neattiecās uz jūrniekiem.

40 Šāda situācija bija saderīga ar starptautiskajām normām, kas bija piemērojamas jūrniekiem attiecīgajā laikposmā, ņemot vērā to, ka atbilstoši 2. pantam Starptautiskās Darba organizācijas 1946. gada 28. jūnija Konvencijā (Nr. 71) par jūrnieku pensijām, ko Nīderlandes Karaliste ratificējusi 1957. gada 27. augustā un kas stājās spēkā 1962. gada 10. oktobrī, visām Starptautiskās Darba organizācijas dalībvalstīm bija pienākums atbilstoši savam valsts tiesiskajam regulējumam izveidot vai likt izveidot pensiju shēmu jūrniekiem, kuri atstāj dienestu jūrā, precizējot, ka personas, kas nedzīvo attiecīgās dalībvalsts teritorijā un kas nav bijušas tās pilsoņi, var tomēr tikt izslēgtas no šīs shēmas.

41 Kopš 1967. gada 1. aprīļa ar Padomes 1967. gada 7. marta Regulu Nr. 47/67/EEK, ar ko groza un papildina atsevišķus noteikumus Regulā Nr. 3 un Nr. 4 par migrējošu darba ņēmēju (jūrnieku) sociālo nodrošinājumu (OV 1967, 44, 641. lpp.), ir ieviestas īpašas normas attiecībā uz jūrniekiem, kuras tostarp attiecas uz piemērojamā likuma noteikšanu un vecuma pensiju. Šīs normas pēc tam tika iestrādātas Regulā Nr. 1408/71.

42 No tā izriet, ka laikposmos, kuros *F. Wieland* un *H. Rothwangl* tika nodarbināti *HAL*, sociālā nodrošinājuma shēmas attiecināšanu uz jūrniekiem regulēja vienīgi valsts tiesību normas.

43 Savukārt *H. Rothwangl* un *F. Wieland* pieprasīja vecuma pensijas datumā, kad bija piemērojama Regula Nr. 1408/71.

44 Atbilstoši minētās regulas preambulas pirmajam apsvērumam tās galvenais mērķis ir valsts sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšana, lai īstenotu principu par personu brīvu pārvietošanos Savienībā.

45 Šajā ziņā, lai gan dalībvalstis saglabā pilnvaras noteikt piederības nosacījumus savām sociālā nodrošinājuma shēmām, tomēr tām, īstenojot minētās pilnvaras, jāievēro Savienības tiesības un jo īpaši Līguma noteikumi par darba ņēmēju brīvu pārvietošanos (spriedums, 2012. gada 17. janvāris, *Salemink*, C-347/10, EU:C:2012:17, 39. punkts un tajā minētā judikatūra).

46 Tātad, pirmkārt, šo nosacījumu rezultātā no tā valsts tiesiskā regulējuma tvēruma, par kādu ir pamatlietas, nevar izslēgt personas, uz kurām attiecas šie tiesību akti saskaņā ar Regulu Nr. 1408/71, un, otrkārt, obligātajām apdrošināšanas shēmām jābūt saderīgām ar LESD 18. un 45. panta noteikumiem (spriedums, 2012. gada 17. janvāris, *Salemink*, C-347/10, EU:C:2012:17, 40. punkts).

47 Tieši šo apsvērumu gaismā ir jāizskata prejudiciālie jautājumi.

Par pirmo jautājumu

48 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Regulas Nr. 1408/71 94. panta 1. un 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj dalībvalsts tiesisko regulējumu, kurā tiesību uz vecuma pabalstu noteikšanai netiek ņemts vērā apdrošināšanas laikposms, ko ārvalstu darba ņēmējs esot pabeidzis atbilstoši tās tiesību aktiem, ja, kā tas ir pamatlietā attiecībā uz lietā iesaistīto *H. Rothwangl*, valsts, kuras pilsonis ir šis darba ņēmējs, ir pievienojusies Savienībai pēc šī laikposma pabeigšanas.

49 Lai atbildētu uz šo jautājumu, ir jānosaka, vai un attiecīgā gadījumā ar kādiem nosacījumiem dalībvalsts pilsonis, kurš nebija nevienas dalībvalsts pilsonis, kad tika pabeigts nodarbinātības laikposms ārvalstīs, pirms stājās spēkā Regula Nr. 1408/71, vecuma pensijas pieteikuma iesniegšanas brīdī iegūst tiesības ņemt vērā apdrošināšanas laikposmus, kas pabeigti šajā laikposmā citas dalībvalsts teritorijā, lai saņemtu izdienas pensiju.

50 Šajā gadījumā ir jānosaka, vai attiecīgā persona atbilstoši Regulas Nr. 1408/71 94. panta 1. un 2. punktam vecuma apdrošināšanas jomā ir ieguvusi tiesības, kas jāpievieno tām tiesībām, kuras šai personai jau varētu būt Austrijā.

51 Šajā ziņā, kas attiecas uz minētās regulas 94. panta 1. punktu, kurā ir noteikts, ka šī regula nedod tiesības attiecībā uz laikposmu pirms 1972. gada 1. oktobra vai pirms datuma, kurā tā stājusies spēkā attiecīgās dalībvalsts teritorijā vai daļā attiecīgās dalībvalsts teritorijas, ir jāatgādina, ka atbilstoši Tiesas pastāvīgajai judikatūrai šis noteikums pilnībā iekļaujas tiesiskās noteiktības principā, kurš nepieļauj, ka regula tiktu piemērota ar atpakaļejošu spēku, neatkarīgi no tā, vai tāda piemērošana ieinteresētajai personai būtu labvēlīga vai nelabvēlīga, izņemot tad, ja ir pietiekami skaidri paredzēts pretējais, kas no teksta vai mērķiem ļauj secināt, ka šī regula neparedz normas vienīgi attiecībā uz nākotni. Ja jaunais likums attiecas vienīgi uz nākotni, tas ir piemērojams, ja vien nav atkāpju, atbilstoši vispārēji atzītam

principam arī tādu situāciju turpmākajām sekām, kas radušās agrākā likuma iedarbības apstākļos (šajā ziņā skat. spriedumu, 2002. gada 18. aprīlis, *Duchon*, C-290/00, EU:C:2002:234, 21. un 22. punkts un tajā minētā judikatūra).

52 Šādā pašā nozīmē, lai Regula Nr. 1408/71 varētu tikt piemērota agrākā likuma spēkā esamības laikā radušos situāciju tiesiskajām sekām nākotnē, tās 94. panta 2. punktā ir noteikts pienākums tiesību uz pabalstu noteikšanai ņemt vērā visus apdrošināšanas, nodarbinātības vai dzīvesvietas laikposmus, kas pabeigti atbilstoši kādas dalībvalsts tiesību aktiem "pirms 1972. gada 1. oktobra vai pirms tās spēkā stāšanās dienas šajā dalībvalstī [..]". Tādēļ no šī noteikuma izriet, ka dalībvalstij, lai noteiktu pieteicēja izdienas pensiju, nav tiesību atteikties ņemt vērā apdrošināšanas laikposmus, kas pabeigti citas dalībvalsts teritorijā, tikai tādēļ, ka šie laikposmi tika pabeigti pirms minētās regulas stāšanās spēkā attiecībā uz pieteikuma iesniedzēju (spriedumi, 2002. gada 18. aprīlis, *Duchon*, C-290/00, EU:C:2002:234, 23. punkts un tajā minētā judikatūra, kā arī 2014. gada 5. novembris, *Somova*, C-103/13, EU:C:2014:2334, 52. punkts).

53 Šajā ziņā ir jāpārbauda, vai laikposmi, kuros *H. Rothwangl* tika nodarbināts *HAL*, ir laikposmi, kas pabeigti saskaņā ar kādas dalībvalsts tiesību aktiem pirms Regulas Nr. 1408/71 piemērošanas datuma šīs dalībvalsts teritorijā šīs regulas 94. panta 2. punkta izpratnē.

54 Ņemot vērā to, ka brīdis, no kura persona var atsaukties uz iespējamām tiesībām uz vecuma pensiju atbilstoši *AOW*, pamatojoties uz agrāk pabeigtiem apdrošināšanas laikposmiem, ir pirmā diena mēnesī, kurā šī persona sasniedz 65 gadu vecumu, *H. Rothwangl* pieteikums nav aplūkojams kā tāds, kas attiecas uz tiesībām, kuras ir atvērtas laikposmā pirms Regulas Nr. 1408/71 spēkā stāšanās vai datuma, kad šī regula ir piemērojama attiecīgās dalībvalsts teritorijā, šīs regulas 94. panta 1. punkta izpratnē.

55 Tomēr rodas jautājums, vai *H. Rothwangl* varētu tikt piešķirtas tiesības apdrošināšanas laikposmu dēļ, kā arī attiecīgā gadījumā nodarbinātības vai dzīvesvietas laikposmu dēļ, kas pabeigti atbilstoši dalībvalsts tiesību aktiem pirms 1972. gada 1. oktobra vai pirms datuma, kurā Regula Nr. 1408/71 bija piemērojama šis dalībvalsts teritorijā.

56 Proti, lai varētu tiesiski atsaukties uz Regulas Nr. 140871 94. panta 2. punkta izmantošanu, pieteikuma iesniedzējam ir jāvar identificēt pabeigto apdrošināšanas laikposmu, kā arī attiecīgā gadījumā nodarbinātības vai dzīvesvietas laikposmus, kas pabeigti atbilstoši dalībvalsts tiesību aktiem pirms 1972. gada 1. oktobra vai – attiecībā uz dalībvalstīm, kuras ir pievienojušās Savienībai pēc šā datuma, – pirms šīs regulas piemērošanas datuma attiecīgās dalībvalsts teritorijā. Austrijas Republikas gadījumā šis datums ir 1995. gada 1. janvāris.

57 Kas attiecas uz nosacījumu par nodarbinātības vai dzīvesvietas laikposmu esamību, kas ir pabeigti atbilstoši dalībvalsts tiesiskajam regulējumam, no Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem izriet, ka *H. Rothwangl* to ir neapstrīdami izpildījis.

58 Savukārt, kas attiecas uz nosacījumu par apdrošināšanas laikposmu, kas pabeigts atbilstoši kādas dalībvalsts tiesību aktiem, ir jānorāda, pirmkārt, ka pamatlietā aplūkotais valsts tiesiskais regulējums ir tiesību akti Regulas Nr. 1408/71 1. panta j) punkta izpratnē.

59 Otrkārt, Regulas Nr. 1408/71 94. panta 2. punktā minētos "apdrošināšanas laika posmus" šīs regulas 1. panta r) punktā definē kā "iemaksu laika posmus vai darba laika posmus darbinieka vai pašnodarbinātas personas statusā, kas par apdrošināšanas laika posmiem definēti vai atzīti tajos tiesību aktos, saskaņā ar kuriem tie tika pabeigti vai uzskatīti par pabeigtiem, un visus tos laika posmus, kas uzskatāmi par tādiem, ja minētajos tiesību aktos tie uzskatīti par līdzvērtīgiem apdrošināšanas laika posmiem" (spriedums, 2002. gada 7. februāris, *Kauer*, C-28/00, EU:C:2002:82, 25. punkts).

60 Šī atsauce uz attiecīgās valsts tiesību aktiem skaidri parāda, ka Regulā Nr. 1408/71 it īpaši apdrošināšanas laikposmu summēšanas izpratnē ir atsauces uz nosacījumiem, no kuriem attiecīgās valsts tiesību aktos ir atkarīga noteikta laikposma atzīšana par līdzvērtīgu apdrošināšanas laikposmiem. Tomēr šādai laikposmu atzīšanai ir jāatbilst LESD normām par personu brīvu pārvietošanos (spriedums, 2002. gada 7. februāris, *Kauer*, C-28/00, EU:C:2002:82, 26. punkts un tajā minētā judikatūra).

61 Šajā gadījumā iesniedzējtiesa ir konstatējusi, ka *H. Rothwangl* nebija apdrošināts pret vecuma risku, kad bija nodarbināts pie *HAL*, jo atbilstoši valsts tiesiskajam regulējumam, kas piemērojams pamatlietas faktiem, trešo valstu pilsoņi, kas ietilpst kuģa apkalpē un uzturas uz šī kuģa klāja, netiek apdrošināti attiecībā uz vecuma pabalstiem.

62 Tā kā šis izņēmums tostarp bija balstīts uz *H. Rothwangl* pilsonību, ir jāpārbauda, vai atbilstoši Regulas Nr. 1408/71 3. pantā paredzētajam diskriminācijas aizliegumam pilsonības dēļ varētu tikt uzskatīts, ka viņš ir pabeidzis apdrošināšanas laikposmu Nīderlandē, pat ja patiesībā viņš neatbilda šim būtiskajam Regulas Nr. 1408/71 94. panta 2. punktā minētajam nosacījumam.

63 Šai ziņā Tiesa ir skaidri nolēmusi, ka, lai īstenotu Regulas Nr. 1408/71 94. panta 1.–3. punkta pārejas noteikumus, ir jāņem vērā apdrošināšanas laikposmi, kas pabeigti pirms šīs regulas stāšanās spēkā (šajā ziņā skat. spriedumus, 2002. gada 7. februāris, *Kauer*, C-28/00, EU:C:2002:82, 52. punkts, un 2002. gada 18. aprīlis, *Duchon*, C-290/00, EU:C:2002:234, 23. punkts). Lietās, kurās pasludināti šie abi spriedumi, attiecīgās personas, kuras bija lūgušas piešķirt Austrijas pensiju, bija apdrošinātas atbilstoši attiecīgajam valsts tiesiskajam regulējumam. Tiesa nosprieda, ka ir jāvērtē attiecīgo valsts pasākumu tiesiskums to Savienības tiesību gaismā, kas bija piemērojamas pēc Austrijas Republikas pievienošanās Savienībai (spriedums, 2002. gada 18. aprīlis, *Duchon*, C-290/00, EU:C:2002:234, 28. punkts), un ka tādēļ kompetentajai iestādei bija jāpiemēro principi, kas saistīti ar darba ņēmēju pārvietošanās brīvību, un šīs regulas 94. panta 1.–3. punkta pārejas noteikumi (šajā ziņā skat. spriedumus, 2002. gada 7. februāris, *Kauer*, C-28/00, EU:C:2002:82, 45. un 50. punkts, kā arī 2002. gada 18. aprīlis, *Duchon*, C-290/00, EU:C:2002:234, 32. punkts).

64 Tomēr, kā to secinājumu 52. punktā ir norādījusi ģenerāladvokāte, tas, ka *H. Rothwangl*, pat vēl pirms Austrijas Republika pievienojās Savienībai, īstenoja brīvas pārvietošanās tiesības, strādājot *HAL*, nav pietiekami, lai varētu uzskatīt, ka viņš ir pabeidzis vecuma apdrošināšanas laikposmu Nīderlandē. Proti, atšķirībā no situācijas, kāda bija pieteikuma iesniedzējiem lietās, kurās tika pasludināts 2002. gada 7. februāra spriedums *Kauer* (C-28/00, EU:C:2002:82) un 2002. gada 18. aprīļa spriedums *Duchon* (C-290/00, EU:C:2002:234), Nīderlandes tiesiskais regulējums neļāva *H. Rothwangl* saņemt šādu apdrošināšanu, kad viņš strādāja *HAL*, jo viņš bija trešās valsts pilsonis un dzīvoja uz kuģiem, kuru apkalpes loceklis viņš bija. Šāda nepiemērošana, lai arī uz pilsonības pamata, pamatlietas faktisko apstākļu laikā Savienības tiesībās nebija aizliegta, ņemot vērā to, ka Austrijas Republika vēl nebija pievienojusies Savienībai.

65 Turklāt Tiesai iesniegtie lietas materiāli neļauj atrisināt jautājumu, vai *H. Rothwangl* piederēja Austrijas sociālā nodrošinājuma shēmai laikposmos, kad bija nodarbināts *HAL*. Taču vienīgi tad, ja atbilde uz šo jautājumu ir apstiprinoša, šie laikposmi ir jāņem vērā Austrijas kompetentajai iestādei.

66 Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka Regulas Nr. 1408/71 94. panta 1. un 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas pieļauj dalībvalsts tiesisko regulējumu, kurā tiesību uz vecuma pabalstu noteikšanai netiek ņemts vērā apdrošināšanas laikposms, ko ārvalstu darba ņēmējs esot pabeidzis atbilstoši tās tiesiskajam regulējumam, ja, kā tas ir pamatlietā attiecībā uz lietā iesaistīto *H. Rothwangl*, valsts, kuras pilsonis ir šis darba ņēmējs ir, ir pievienojusies Savienībai pēc šī laikposma pabeigšanas.

Pat otro jautājumu

67 Ar otro jautājumu iesniedzējtiesa vaicā, vai LESD 18. pants, kas nosaka diskriminācijas aizlieguma principu, un LESD 45. pants, kas garantē darba ņēmēju brīvu pārvietošanos, ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj tādu dalībvalsts tiesisko regulējumu, par kādu ir pamatlieta, atbilstoši kuram jūrnieks, kas noteiktu laikposmu ir bijis tāda kuģa apkalpē, kura piederības osta ir šīs dalībvalsts teritorijā, un kas ir dzīvojis uz šī kuģa, nevar saņemt vecuma apdrošināšanu šajā laikposmā, jo šajā laikposmā viņš nebija nevienas dalībvalsts pilsonis.

68 Šai ziņā ir jānorāda, ka atbilstoši Tiesas pastāvīgajai judikatūrai jaunas dalībvalsts pievienošanās akts galvenokārt ir balstīts uz vispārēju principu par tūlītēju un pilnīgu Savienības tiesību normu piemērošanu minētajai valstij un ka atkāpes ir pieļaujamas tikai tad, ja tās ir skaidri paredzētas pārejas noteikumos (spriedums, 2011. gada 21. decembris, *Ziolkowski* un *Szeja*, C-424/10 un C-425/10, EU:C:2011:866, 56. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

69 Šajā ziņā Akta par Austrijas Republikas, Somijas Republikas un Zviedrijas Karalistes pievienošanās nosacījumiem un pielāgojumiem līgumos, kas ir Eiropas Savienības pamatā (OV 1994, C 241, 21. lpp., un OV 1995, L 1, 1. lpp.; turpmāk tekstā – "Pievienošanās akts"), 2. pantā paredzēts, ka no pievienošanās dienas sākotnējo līgumu noteikumi ir saistoši jaunajām dalībvalstīm un piemērojami tajās atbilstīgi minētajos līgumos un Pievienošanās aktā paredzētajiem nosacījumiem.

70 Tā kā šajā Pievienošanās aktā nav pārejas noteikumu par EKL 7. un 48. panta (kļuvuši par EKL 12. un 39. pantu, kas savukārt kļuvuši par LESD 18. un 45. pantu) piemērošanu, šie panti ir jāuzskata par piemērojamiem tūlīt un par saistošiem Austrijas Republikai no tās pievienošanas datuma, proti, 1995. gada 1. janvāra. Secinājums ir tāds, ka, sākot ar šo datumu, pārējām dalībvalstīm jāizturas pret Austrijas pilsoņiem kā Savienības pilsoņiem.

71 Tomēr esošajām dalībvalstīm no šā Pievienošanās akta neizriet pienākums izturēties pret Austrijas pilsoņiem tāpat, kā tās izturējās pret citu dalībvalstu pilsoņiem pirms Austrijas pievienošanās Savienībai (skat. pēc analoģijas spriedumus, 1993. gada 26. maijs, *Tsiotras*, C-171/91, EU:C:1993:215, 12. punkts, kā arī 1999. gada 15. jūnijs, *Andersson un Wåkerås-Andersson*, C-321/97, EU:C:1999:307, 46. punkts).

72 Tā *H. Rothwangl* nevar uzstāt, lai Nīderlandes Karaliste izturētos pret viņu tā, it kā viņš būtu apdrošināts, lai saņemtu vecuma pabalstus, un varētu iegūt tiesības, kas izriet no noteikumiem, kuros tiek reglamentēta darba ņēmēju pārvietošanās brīvība, laikposmos, kad viņš tika nodarbināts *HAL*. Proti, kā tika konstatēts šā sprieduma 70. un 71. punktā, tā nebija.

73 Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, uz otro jautājumu ir jāatbild, ka LESD 18. un 45. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tie pieļauj tādu dalībvalsts tiesisko regulējumu, par kādu ir pamatlieta, atbilstoši kuram jūrnieks, kas noteiktu laikposmu ir bijis tāda kuģa apkalpē, kura piederības osta ir šīs dalībvalsts teritorijā, un kas ir dzīvojis uz šī kuģa, nevar saņemt vecuma apdrošināšanu par šo laikposmu, jo šajā laikposmā viņš nebija nevienas dalībvalsts pilsonis.

Par trešo jautājumu

74 Ar trešo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Regulas Nr. 859/2003 2. panta 1. un 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj dalībvalsts tiesisko regulējumu, atbilstoši kuram nodarbinātības laikposmu, ko saskaņā ar šīs dalībvalsts tiesību aktiem ir pabeidzis darbinieks, kurš, kā tas ir pamatlietā par *F. Wieland*, šajā laikposmā nebija nevienas dalībvalsts pilsonis, bet kurš brīdī, kad pieprasa vecuma pensijas samaksu, ietilpst šīs regulas 1. panta piemērošanas jomā, šī dalībvalsts neņem vērā minētā darbinieka pensijas tiesību noteikšanai.

75 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka atbilstoši Regulas Nr. 859/2003 1. pantam Regulas Nr. 1408/71 noteikumi attiecas uz tiem trešo valstu pilsoņiem, uz kuriem tie netika līdz šim attiecināti tikai viņu pilsonības dēļ, kā arī uz viņu ģimenes locekļiem un pārdzīvojušiem tuviniekiem, ja vien viņi likumīgi dzīvo dalībvalsts teritorijā un visādā ziņā nav saistīti tikai ar vienu dalībvalsti.

76 Šajā gadījumā *F. Wieland* atbilst Regulas Nr. 589/2003 1. pantā paredzētajiem nosacījumiem, jo viņš ir ASV pilsonis, kurš likumīgi dzīvo Austrijā, viņa situācija nav saistīta tikai ar vienu dalībvalsti un uz viņu jau neattiecās Regulas Nr. 1408/71 noteikumi vienīgi viņa pilsonības dēļ. Tādēļ viņš ietilpst Regulas Nr. 859/2003 piemērošanas jomā.

77 Taču ir jākonstatē, ka Regulas Nr. 859/2003 2. panta 1. un 2. punkts ir formulēti analoģiski Regulas Nr. 1408/71 94. panta 1. un 2. punktā izmantotajam formulējumam.

78 No tā izriet, ka, ņemot vērā atbildi, kas sniegta uz iesniedzējtiesas uzdoto pirmo jautājumu, *F. Wieland*, neraugoties uz to, ka dzīvoja Nīderlandē laikposmā, kurā viņš bija nodarbināts *HAL*, to pašu iemeslu dēļ kā *H. Rothwangl* nebija apdrošināts vecuma pensijai atbilstoši Nīderlandes tiesiskajam regulējumam.

79 Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, uz trešo jautājumu ir jāatbild, ka Regulas Nr. 859/2003 2. panta 1. un 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tie pieļauj dalībvalsts tiesisko regulējumu, atbilstoši kuram nodarbinātības laikposmu, ko saskaņā ar šīs dalībvalsts tiesību aktiem ir pabeidzis darba ņēmējs, kurš, kā tas ir pamatlietā par *F. Wieland*, šajā laikposmā nebija nevienas dalībvalsts pilsonis, bet kurš brīdī, kad pieprasa vecuma pensijas samaksu, ietilpst šīs regulas 1. panta piemērošanas jomā, šī dalībvalsts neņem vērā šī darba ņēmēja pensijas tiesību noteikšanai.

Par tiesāšanās izdevumiem

80 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

1) **Padomes 1971. gada 14. jūnija Regulas (EEK) Nr. 1408/71 par sociālā nodrošinājuma shēmu piemērošanu darbiniekiem, pašnodarbinātām personām un viņu ģimenes locekļiem, kas pārvietojas Kopienā, redakcijā, kas grozīta un atjaunināta ar Padomes 1996. gada 2. decembra Regulu (EK) Nr. 118/97, kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 13. aprīļa Regulu (EK) Nr. 647/2005, 94. panta 1. un 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas pieļauj dalībvalsts tiesisko regulējumu, kurā tiesību uz vecuma pabalstu noteikšanai netiek ņemts vērā apdrošināšanas laikposms, ko ārvalstu darba ņēmējs esot pabeidzis atbilstoši tās tiesību aktiem, ja valsts, kuras pilsonis ir šis darba ņēmējs, ir pievienojusies Eiropas Savienībai pēc šī laikposma pabeigšanas;**

2) **LESD 18. un 45. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tie pieļauj tādu dalībvalsts tiesisko regulējumu, par kādu ir pamatlieta, atbilstoši kuram jūrnieks, kas noteiktu laikposmu ir bijis tāda kuģa apkalpē, kura piederības osta ir šīs dalībvalsts teritorijā, un kas ir dzīvojis uz šī kuģa, nevar saņemt vecuma apdrošināšanu par šo laikposmu, jo šajā laikposmā viņš nebija nevienas dalībvalsts pilsonis;**

3) **Padomes 2003. gada 14. maija Regulas (EK) Nr. 859/2003, ar ko Regulas (EEK) Nr. 1408/71 un Regulas (EEK) Nr. 574/72 noteikumus attiecina arī uz tiem trešo valstu pilsoņiem, uz kuriem minētie noteikumi neattiecas tikai viņu valstspiederības dēļ, 2. panta 1. un 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tie pieļauj dalībvalsts tiesisko regulējumu,**

atbilstoši kuram nodarbinātības laikposmu, ko saskaņā ar šīs dalībvalsts tiesību aktiem ir pabeidzis darba ņēmējs, kurš šajā laikposmā nebija nevienas dalībvalsts pilsonis, bet kurš brīdī, kad pieprasa vecuma pensijas samaksu, ietilpst šīs regulas 1. panta piemērošanas jomā, šī dalībvalsts neņem vērā šī darba ņēmēja pensijas tiesību noteikšanai.

[Paraksti]